

LEKCE 77: KNIHA KAZATEL

Biblický text k lekci: kniha Kazatel, vybrané úseky (zejména kapitoly 1-3 a 12)

Cíle lekce:

- dítě umí zařadit knihu Kazatel mezi tzv. spisy (dle židovské tradice) a mezi mudroslovnou literaturu
- dítě popíše vlastními slovy autora knihy Kazatel
- dítě se pokusí charakterizovat hlavní poselství knihy (Co je smyslem života?)
- dítě se naučí některé důležité verše z knihy Kazatel (viz klíčové verše)
- dítě si uvědomuje, že smysl lidskému životu může dát jedině Bůh Stvořitel
- dítě ví, že k životu patří nejenom práce, ale i odpočinek a užití si věcí, které nám Bůh dal
- dítě si uvědomuje konečnost/omezenost života a potřebu život žít co nejsmysluplněji

Klíčové verše:

Kazatel 1,8-9: „Všechny věci jsou tak únavné, že se to ani nedá vypovědět; nenasytí se oko viděním, nenaplní se ucho slyšením. Co se dalo, bude se dít zase, a co se dělalo, bude se znovu dělat; pod sluncem není nic nového.“

Kazatel 2,24: „Není pro člověka dobré jíst a pít a při svém pachtění se aspoň poměť? Shledal jsem, že i to je z Boží ruky.“

Kazatel 3,11: „On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti, jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná.“

Kazatel 3,14: „Poznal jsem, že vše, co činí Bůh, zůstává navěky; nic k tomu nelze přidat ani z toho ubrat. A Bůh to učinil, aby lidé žili v bázni před ním.“

Kazatel 4,9: „Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí, kdo miluje hojnost, nemá nikdy dosti. Také to je pomíjivost.“

Kazatel 7,14: „V den dobrý užívej dobra a v den zlý si uvědom, že ten i onen učinil Bůh proto, aby se člověk nedozvěděl, co bude po něm.“

Kazatel 8,12: „Přestože hříšník páchá zlo stokrát a lhůta se mu prodlužuje, já vím, že dobře bude těm, kdo se bojí Boha, těm, kdo se bojí jeho tváře.“

Kazatel 9, 10: „Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla ani myšlenky ani poznání ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš.“

Kazatel 12,1: „Pamatuj na svého Stvořitele ve dnech svého jinošství, než nastanou zlé dny a než se dostaví léta, o kterých řekneš: „Nemám v nich zalíbení,“

Kazatel 12,13: Závěr všeho, co jsi slyšel: Boha se boj a jeho přikázání zachovávej; na tom u člověka všechno závisí.

Biblická fakta:

Kniha Kazatel se řadí mezi básnické knihy (také mudroslovnou literaturu), v židovské tradici mezi tzv. Spisy.

Kniha Kazatel má 12 kapitol, pisatelem knihy je bohatý král v Jeruzalémě, potomek krále Davida. Pravděpodobně to byl Šalomoun, ale teoreticky to mohl být i nějaký jiný král z Davidova rodu.

Hlavní myšlenka knihy – ptaní se po smyslu života – CO JE SMYSLEM ŽIVOTA
--

Kapitola 1 a 2 - Všechno na světě pomíjí, dokola se opakuje, a i když člověk zkusí všechno (užívá si v životě vše bez omezení), vše je jen honba za větrem, protože ať už byl člověk moudrý nebo hloupý, vždy umře. Přesto je dobré si čas od času při tom všem pachtění odpočinout a užít si zisků své práce.

Kapitola 3 - vše na Zemi má svůj čas, Bůh je ten, kdo je nade vším, on je neomezen časem a dává člověku do srdce touhu po něm samotném a po věčnosti.

Kapitola 4 a 5 - moc a peníze nevedou ke štěstí a spokojenosti. Nemáme hromadit věci a bohatství, ale moudře je využívat k odpočinku i pro druhé

Kapitoly 6–11 - různá zamyšlení nad smysluplností lidského života:

kap. 6 - připomenutí, že všechno pomíjí, pokud v životě neužijeme plodů své práce, pak jsme na tom zle

kap.7 - všeho s mírou (i moudrosti), člověk by si v dobré dny měl užívat dobra, ve dny zlé žít s vědomím, že jeho život je pomíjivý (bázeň před Bohem)

kap. 8–i přesto, že svévolníkům (bezbožníkům) se může dařit (a daří dobře), je moudřejší bát se (mít bázeň, respekt, úctu) před Hospodinem)

kap. 9 - úděl všech lidí je stejný (smrt), proto je důležité svůj život moudře využít (využít čas a příležitost); je třeba žít naplno a v Boží bázni, protože neznáme čas, kdy z této země odejdeme – po smrti už bude pozdě cokoliv dělat

kap. 10 a 11 - různé moudré myšlenky do života (např. že lenošení škodí; kdo kope jámu, sám se do ní chytí; prozíravé (pro budoucnost) je rozdávat; pokud se příliš něčeho obáváme, nikdy nic nedokážeme

kap. 12 - klíčem k moudrosti je už od mládí pamatovat na Stvořitele, na Pána Boha a řídit se jeho plánem pro náš život – Boží bázeň a poslušnost tomu, kdo nás stvořil je klíčem k naplněnému životu

Myšlenky k 77. lekci (aplikace):

- kniha Kazatel je podobně jako kniha Přísloví o moudrosti, věnuje se otázkám lidského bytí na Zemi
- moudrý pisatel zkusil vše na světě (byl velmi bohatý a mohl si dovolit skutečně všechno), ale zjistil, že nic z toho člověka skutečně nenaplní – je to pouze Bůh sám a vztah s ním, co dává životu skutečný smysl
- na druhou stranu, pokud Bůh člověku dopřává hojnost, je dobré si život také užít, nejen pořádkem pracovat, nejde však o plýtvání, rozhazování, ale za svoji práci si po zásluze vychutnat její ovoce
- vše na světě se děje pořádkem dokola, člověk nic nového pod sluncem nevymyslí, všechny lidi čeká jediná jistota – smrt, proto je důležité dny Bohem vyměřené zde na Zemi nepromarnit
- smrt všechny věci nashromážděné zde na Zemi smaže, nic si člověk s sebou neodnese, proto se tak často objevuje v knize Kazatel pojem marnost – na co to vše je, když stejně, jak bohatý, tak chudý jednou zemře?
- jediné východisko z této marnosti je Hospodin sám a jeho věčné trvání – i nám lidem dal Stvořitel do srdce touhu po věčnosti (lidé od nepaměti touží prodlužovat život, snaží se vyrobit elixír nesmrtelnosti)
- kniha vede k poznání, že člověk před Stvořitelem je malý, smrtelný, je zde na Zemi jen krátkou chvílí, ale toto poznání ho má vést k pokoře a bázni před Bohem
- pamatovat na svého Stvořitele napřimuje život k přemýšlení o věčnosti – když Bohu svěříme náš život už v útlém věku, je možno si ušetřit mnohá trápení

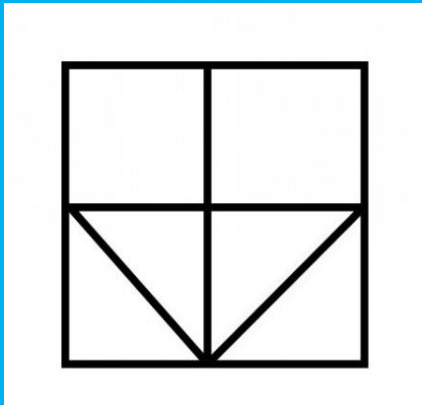
Souvislost s Novým zákonem: Pamatuji na Hospodina a jeho slovo (2. Timoteovi 3,14-17)

Biblický text: Ty však setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil. Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.

Na konci knihy Kazatel je výzva pamatovat na Stvořitele, na Boha. Na Pána Boha nám ukazuje především jeho slovo – Bible, které se nám zachovalo, abychom věděli, jak žít naplněný život. Čtení Bible a uvažování nad ním vede náš život k poznání moudrosti a Boha samotného. Dnes máme mnoho příležitostí a prostředků, které nám mohou zabránit (a zabraňují) v tom, abychom se dívali na Pána Boha. Marnost života v knize Kazatel je překonaná pouze vědomím Hospodinovy věčnosti, záchranu od smrti máme jen díky oběti Ježíše Krista. Díky Kristově oběti můžeme přejít ze smrti do života. Boží slovo je živé a mocné, může nás učit životním moudrostem, aby náš život nebylo potáčení se ze strany na stranu, ale aby byl smysluplný pro nás i pro naše okolí.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Opisování věty** – motiv marnosti. Úkolem dítěte je 50x (mladší 35x) větu: „Marnost, samá marnost, řekl Kazatel.“ (dle situace lze zkrátit). Kdo napíše jako první?
- 2. Foukej do kuličky/balónku** – motiv honby za větrem (marnost lidského pachtění). Úkolem dítěte je po vyznačené trase foukat kuličku z papíru (velká asi jako pěst), nebo nafukovací balónek. Komu se podaří trasu projet jako první?
- 3. Boj o čas** – motiv toho, že vše pod nebem má svůj čas. Úkolem dítěte je co nejrychleji udělat následující více - boj. 1) přeložit papír A4 tak, aby vzniklo 32 obdélníčků; 2. Udělat 20 poctivých dřepů; 3. Strefit míčkem plechovku (vzdálenost cca 3 až 5 metrů); 4. Napsat čitelně abecedu (bez háčků, čárek, včetně písmena CH); 5. Zaběhnout člunkový běh na 4x10m (cca) - např. dva podsedáky a dítě běží tam, zpět, tam a zpět. Úkoly následují IHNEDE za sebou. Až jeden hráč odjede všech 5 disciplín, stopne se čas. Maximální limit na tuto hru 4 minuty/osoba.
- 4. Sněž a vypij** – motiv užívání si plodů práce. Úkolem dítěte je co nejrychleji sníst housku (bagetku) a vypít sklenici (hrníček) vody.
- 5. Obrázek jedním tahem** – motiv toho, že moudrost je lepší než síla. Úkolem je vyluštit hlavolam, nakreslit obrázek jedním tahem. Nesmí se jet po již nakreslené čáře (mimo to, kde se čáry protínají).

Zdroj obrázku: <https://hadanky-a-hlavolamy.webnode.cz/products/jednim-tahem-okno/>